

управлінні глобальними процесами відіграють нові міжнародні інститути: “велика вісімка”, керівні органи Євросоюзу, Азіатсько-тихоокеанського економічного співробітництва та міжнародні громадські організації – “Грінпіс”, Давоський економічний форум, “Міжнародна амністія”, “Лікарі без кордонів” та інші неурядові структури.

У політичній науці склалося декілька концепцій можливої реорганізації глобального регулювання у консенсуальний спосіб: через створення нових інститутів, або трансформуючи функції існуючих міжнародних організацій [3, 32-33, 44]. Найбільш цікаві: концепція “світового уряду”, трансформація існуючої системи ООН, політичне управління глобальним розвитком, корпоративне глобальне управління, ідея глобальної юстиції. Вбачається, що консенсуальне бачення нової “світової архітектури”, яка б запобігала наростанню глобальних ризиків, має враховувати і необхідність створення нових наднаціональних інституцій з вирішення глобальних проблем людства: Ради економічної безпеки; Всесвітнього центрального банку; Міжнародного інвестиційного фонду; Міжнародного кримінального суду; Всесвітньої екологічної установи тощо.

Література:

1. Див.: *Панарин А.С.* Искушение глобализмом. – М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2002; *Полищук М.Л.* В преддверии натиска «третьей волны»: Контуры планетарной цивилизации в общественно-политической мысли Запада. – М.: Наука, 1989; *Яковец Ю.В.* Глобализация и взаимодействие цивилизаций. – М., 2003.

2. Див.: *Лунеев В.В.* Глобализация и преступность // Государство и право. – 2003. - № 6. – С. 115 – 118; *Лунеев В.В., Кудрявцев В.Н., Петрищев В.Е.* Терроризм и организованная преступность в условиях глобализации // Борьба с терроризмом / Под ред. В.Н. Кудрявцева. – М., 2004. – С. 5 – 80.

3. *Глобализация: человеческое измерение.* – М., МГИМО; «Российская политическая энциклопедия», 2002. – С. 32-33, 44.

*Глушко В.П. – канд. філос. н.
(Шостка)*

ГОТОВНІСТЬ КОНФЕСІЙ УКРАЇНИ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Багато питань постало перед націями, народами та державами на початку третього тисячоліття. В тому числі і питання розвитку і досягнень у духовній сфері.

Насамперед нас цікавить роль релігій в цій царині; проживання без релігійних конфліктів, протистоянь та непорозумінь, коли люди сповідають спільні цінності любові до Бога та ближнього.

Якщо звернутися до кількісних показників, зокрема християнських, то вони для нашої країни оптимістичні. Це показує зростання кількості

релігійних громад, поява нових храмів на терені нашої держави. В Україні релігійні організації створили чимало власних навчальних закладів, вони також виявляють піклування про збереження культурно-історичних цінностей, члени церков беруть участь у розробці різного рівня документів, ініціатив у комітетах народних депутатів та громадсько-політичних організаціях. Ці напрями соціального служіння церкви дозволяють їй бути не просто присутньою в державній системі, а справляти гуманізуючий вплив на все соціальне середовище. Станом на 1 січня 2002 року в Україні офіційно діяло 25 942 зареєстровані релігійні громади, 1130 – незареєстрованих, 147 – навчальних закладів, 247 періодичних видань [2, 20].

В той же час, незважаючи на незаперечне домінування великих релігійних напрямків – християнського та ісламського, виникають і будуть виникають нові релігії, швидко розвиваються і розвиватимуться «маргінальні» релігійні течії, різні білярелігійні та біляцерковні рухи.

Велике значення у цьому процесі відіграє саме національна ідентичність, її експансіоністське спрямування. Отже, національна ідентичність, будучи перформативним поняттям, несе у собі фундаментальний тип соціальних відносин – відносин панування, що з усією повнотою постають у вигляді Національної Церкви. Для останньої будь-який універсалізм є лише експансіоністською ідеологією, покликаною утверджувати партикулярні соціально-історичні цінності. Це засвідчує, зокрема, й історія розвитку співвідношення між національною державою й християнською церквою. І розколи, і ересі, й інституалізація міжконфесійних розбіжностей (секти) – усе це виміри фундаментальної суперечності між універсалістським, аплемінним характером християнського віровчення і волею до ідентичності, що її уособлює на найвищому рівні національна держава. Свідченням тому може служити політизація православної церкви московського патріархату, яка фактично відмовилась розрізняти релігійне і політичне, а її священники під час президентських перегонів 2004 року, як це раплялося в минулому, відверто стали на захист інтересів Росії. При цьому містичні сюжети християнства, такі, як боротьба Христа і Антихриста, перетворювалися ними на політичні аргументи. Цей новітній клерикалізм досягнув кульмінації у хресних ходах стихійних громад, коли оряд із корогвами несли портрети одного із кандидатів, а також образи останнього імператора Росії.

Велике значення в теперішню епоху має екуменічний рух, а також розгортання діалогу між конфесіями. Християнський світ у цілому все-таки схиляється у бік порозуміння, оскільки в християнах інших конфесій бачать не ворогів, а братів, не еретиків чи схизматиків, а тимчасово роз'єднаних. Кожній релігії належить глибоко задуматися над проблемою існування з іншими релігіями, іншими культурами.

Оцінюючи глобальні проблеми як наслідок діяльності людей, ідеологи християнства загалом витлумачують їх як вираження гріховної природи людини. Тому шляхом їх докорінного вирішення вони вважають переродження особистого світу людини на основі християнського вчення, зокрема християнської етики. Водночас у християнській глобалістиці чітко вирізняються два протилежних підходи щодо розуміння та розв'язання глобальних проблем сучасності. Які характеризуються, з одного боку, апокаліптичною тривогою і соціальним песимізмом, з іншого – християнським солідаризмом і соціальним реалізмом [див.: 1, 490 – 491].

XI століття ставить християнські та інші церкви перед новими проблемами. По-різному їх оцінюють і намагаються знайти своє місце в їх вирішенні, наприклад, католицька і православна церкви. Якщо перша пропонує соціально-етичну програму оздоровлення суспільства: побудови об'єднаної Європи як «єдиної християнської Європи від Атлантики до Уралу» із «спільним корінням християнської європейської культури», із «об'єднаним християнським світом, який вільно дихає двома легенями – східним і західним», то православні церкви, зокрема Руська православна церква і Українська православна церква, дещо по-іншому сприяють нові виклики в умовах секуляризації і глобалізації Європи.

Література:

1. Jorg Friedrichs. The Meaning of New Mediavelism. International Relations, vol 7. № 4, December 2001.
2. Церкви і релігійні організації України у 2001 році. Довідник / Ред. кол. В. Бондаренко. – К.: VIP, 2002.

✓ *Гордієнко М. Г. – канд. політ. н.
(Ірпінь, Нац. академія ДПС України)*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФЕНОМЕНУ ДЕМОКРАТІЇ В КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Головною особливістю кожної демократичної системи є принцип: ніхто немає права змушувати людину підкорятися владі, яку вона не обирала і яка не відстоює її інтереси. Демократія означає – влада народу, із народу та для народу.

Феномен демократії має багатогранні прояви: в широкому розумінні – це форма внутрішнього устрою суспільства, а у вузькому – уособлює тільки політичну спрямованість і означає народовладдя, що ґрунтується на визнанні народу єдиним джерелом і верховним носієм влади в суспільстві. Демократія дедалі чіткіше проявляється не як забаганка окремих лідерів чи політичних угруповань, а як об'єктивна закономірність сучасного постіндустріального світу, бо вона забезпечує відкритий і прозорий характер прийняття політичних рішень через представницькі орга-